

BIDRAG GULDSPADEN

"De journalister - verksamma i svenska medier - som genom engagerad och kunnig journalistik avslöjat eller skildrat väsentliga förhållanden som allmänheten förut inte kände till. Undersökningen skall vara ett originalarbete, självständigt genomfört"

Bidrag publicerade 1 jan-30 juni skall vara FGJ **tillhanda** 9 september, kl.17.00

Bidrag publicerade 1 juli-31 dec skall vara FGJ **tillhanda** 10 januari, kl. 17.00

För varje inlämnat bidrag tas det ut en avgift på 250 kronor. Detta betalas in senast samma dag som bidragen ska vara inlämnade till pg: 618 45 04 - 6 Döp betalningen med rubriken på det inlämnade bidraget. Om betalning inte kommer in till FGJ diskvalificeras bidraget.

VILKEN KLASS AVSER BIDRAGET?
Dagstidningar, upplaga större än 100 000 ex
DESSA PERSONER ANMÅLS: (DESSA BLIR DE NOMINERADE - DE SKALL HA GJORT EN BETYDANDE INSATS.) (Observera att för arbetsledare finns priset Gyllene dynamon)
Jan Almgren, Jonas Fröberg, Ola Wong
FÖRUTOM OVANSTÄENDE DELTOG FOLJANDE PERSONER: (DESSA BLIR EJ NOMINERADE)
Susanna Andersson, researcher
PUBLICERAT/PUBLICERADE DATUM:
13 juni, 14 juni, 15 juni, 16 juni, 23 juni, 24 juni, 27 juni. Obs, grävet fortsätter under andra halvåret. Ytterligare bidrag kommer skickas in i januari 2012.
VAR PUBLICERADES JOBBET?
Svenska Dagbladet Näringsliv
BESKRIV RESULTATET AV GRÄVET KORTFATTAT! (GÄRNA I FORM AV RUBRIK OCH INGRESS (MAX 7 RADER))
<ul style="list-style-type: none"> • Regeringen har gett Statskontoret i uppdrag att utreda Invest Swedens verksamhet i Kina. • Svenska advokatsamfundet har tagit Magnussons advokatbyrå, samt en enskild advokat på byrån till disciplinnämnden. • En jurist på Magnusson Advokatbyrå avskedades efter vi avslöjat att byrån medvetet medverkat till skenanställningar i syfte att sälja svenska medborgarskap.
PÅ VILKET SÄTT ANSER DU NI ATT GRÄVET UPPFYLLER KRITERIERNA FÖR GULDSPADEN? (MAX 7 RADER)
Kinesiska företag och företagare får en allt viktigare roll i det internationella affärlivet. Många slåss om deras pengar. Men få har granskat aktörerna som svärmar kring kinesiska bolag och de ofta välbärgade entreprenörerna. SvD Näringslivs granskning visar hur en statliga investeringsmyndighet, Invest Sweden, har blåst upp jobbsiffror för att få sitt resultat att se bättre ut. Vi har också avslöjat hur en svensk namnkunnig advokatbyrå satt i system att lura Migrationsverket för att få svenska medborgarskap till kinesiska företagare, vilket man tagit mycket bra betalt för. Vi har vidare kunnat visa att Invest Sweden i flera fall varit förmedlare av bluffbolagen, vars företrädare sedan utvisats pga falska tillståndshandlingar.
HUR FICK DU NI URSPRUNGSIDEN TILL PROJEKTET?
Ola Wong fick tips om mutor till tjänstmän på Invest Sweden i samband med att myndigheten hjälpte Saab att hitta kinesiska investerare i maj 2011. Tipset väckte vårt intresse eftersom Invest Sweden tidigare varit ifrågasatt.
VILKA ARBETSMETODER TILLÄMPADE DU NI?
Upplägget var speciellt. Grävgruppen satt på två kontinenter. Ola var stationerad i Shanghai och Jan och

Jonas satt på SvD:s redaktion i Stockholm. Det innebar både möjligheter och problem. Eftersom vi arbetade mellan två kontinenter hade vi telefontjänsten Skype och Google-docs som arbetsredskap och dagliga avstämningar. Fördelarna var att Ola, som talar kinesiska, kunde bearbeta källor i Kina medan Jan och Jonas jobbade i Stockholm och kunde följa upp ev spår från Kina genom att konfrontera personer i Stockholm, bland annat på Invest Sweden. Vi la upp ett högstamål och ett lägstamål för grävet. Högstamålet definierades som att kunna bevisa att statliga Invest Sweden begärde mutor av kinesiska företagare. Lägstamålet satte vi som att bevisa att Invest Swedens statistik var ett luftslott: fullt av meningslösa investeringar och tveksamma samarbeten som inte gav några svenska jobb. Vi bestämde oss för att ringa till de kinesiska bolagen i Sverige som gjort de tio största investeringarna, sett till antalet nyskapade jobb och fråga hur många jobb som egentligen skapats. Ola och en frilansassistent i Kina ringde samtidigt runt till kinesiska bolag som var uppsatta på ISs statistik och frågade om kommission, verkliga jobsiffror etc. Två kinesiska affärsmän berättade att Invest Swedens kinesiska personal hade krävt kommission men ingen av dem ville gå ut med namn i tidningen. Eftersom varken reportrarna i Stockholm eller Kina lyckades få fram någon som ville gå ut med namn så beslöt vi att inte publicera uppgifterna. Den första artikeln blev istället avslöjandet av bluffstatistiken.

Vi la samtidigt ut ett researchuppdrag om en kartläggning av Invest Swedens kinachef, Eddie Chen. Genom research på nätet, både inom grävgruppen och tack vare en extern researcher, fick vi fram uppgifter om att Eddie Chen hade konkurrerande investeringsuppdrag i USA.

Artiklarna om Invest Sweden ledde till starka reaktioner. Flera källor på myndigheter berättade nu om misstänkta kinesiska bluffbolag vars egentliga syfte var att få hit kineser som skulle få svenskt arbets- och uppehållstillstånd och därmed får del av den svenska välfärden. Efter att bearbetat en rad källor i både Kina och Sverige kunde vi någon vecka senare visa att Magnusson advokatbyrå var djupt involverade i den här regelvidriga hanteringen och samarbetade med hemsidor som "Lifesweden", som säljer migrationspaket med löfte om "full svensk välfärd". I Kina är det allt vanligare att rika medelklasskineser köper medborgarskap i ex Kanada. I Sverige är detta olagligt.

Fokus riktades nu mot Magnusson Advokatbyrå. Därmed gick grävarbetet in i en andra fas. Från att ha granskat en statlig investeringsmyndighet upptäckte vi nu ett mer omfattande mygel om olaglig migration av kinesiska affärsmän.

Grävgruppen lade upp en omarbetad plan. Vi bad en kinesisk journalist i Shanghai ringa till några av hemsidorna och wallraffa. Journalisten, som vi låter vara anonym, utgav sig för att representera en kinesisk affärsmän som ville pensionera sig i Sverige. Han poängterade mycket tydligt att han inte hade någon avsikt att driva företag i Sverige utan ville bara pensionera sig och låta familjen njuta av den berömda svenska välfärden. "Man kan omedelbart få samma välfärd som svenskar: bostadsbidrag, sjukvård, sjuk- penning, barnbidrag" lovar hemsidornas representanter i bandade samtal. En representant nämner Magnussons advokatbyrå som svensk samarbetspartner. När den kinesiska journalisten ringer dit får han ett liknande svar – det är inga problem med att starta bluffbolag. Juristen på M.A säger att de redan har hjälpt massor att flytta till Sverige utan någon verksamhet i bolagen. Dagen efter att uppgifterna publiceras i SvD får juristen i fråga lämna Magnusson Advokatbyrå.

Under andra halvan av grävjobbet finns Ola i Stockholm. Det gör det lättare att synkronisera arbetet och vi kan också enklare kommunicera med de kinesiska personerna som finns i Sverige och är inblandade i hanteringen. Vi kunde nu också berätta om Migrationsverkets hittills hemliga granskning av 10-tal kinesiska bolag, som ledde till en lång rad utvisningsbeslut. Genom att jämföra de utvisningsbeslut vi lyckats få ut från

Migrationsverket med Invest Sweden statistik över bolag man hjälpt till Sverige fick vi nytt språngstoff. Det visades sig att en handfull kinesiska företagare som statliga Invest Sweden hjälpt till att etablera i Sverige hade utvisats från landet pga av mygel med ansökningshandlingarna.

VILKA TYPER AV KÄLLOR ANVÄNDE DUNI?

Migrationsdomstolen, gränspoliserna, källor inom myndighet, advokater, offentliga register, Skatteverket, Bolagsverket, Årsredovisningar, avancerade sökprocesser på nätet en rad intervjuer med kinesiska affärsmän i Sverige och Kina.

STÖTTE DUNI PÅ NÅGRA PROBLEM? VILKA?

Flera av våra källor var rädda. En del upplevde att de hade en konkret hotbild mot sig, framför allt de kinesiska. Arbetet med källorna i Kina var en långsam process där fakta fick lirkas fram genom att pussla ihop information från flera personer. Det var svårt att jobba från olika världsdelar. Det blev en del slitningar i gruppen.

HUR LÅNG TID TOG PROJEKTET?

Två till tre veckors förberedelser. Därefter pågick grävet i cirka fem veckor för att sedan ta sommar-paus. Grävet fortsätter i höst. OBS, att vi kommer skicka in material även till det andra "fönstret" i början av januari nästa år.

VILKA REAKTIONER HAR NI FÅTT FRÅN MYNDIGHETER OCH KOLLEGOR?

Utrikesdepartementet reagerade snabbt på uppgifterna om att jobsiffrorna från Invest Sweden var uppblåsta. Kritik kom från handelsminister Ewa Björling. När vi avslöjade handeln med arbetstillstånd och uppehållstillstånd kom positiva reaktioner från såväl Migrationsverket, Rikskriminalpolisen, Svenska Advokatsamfundet samt återigen regeringskansliet.

Invest Sweden reagerade inledningsvis hårt och ansåg sig vara utsatta för kampanj.

HAR PROJEKTET ANMÄLTS TILL PO, GRANSKNINGSNÄMNDEN ELLER ANNAN INSTANS?

Magnussons Advokatbyrå har anmält SvD till PO.

ANGE WEBBLÄNK TILL ARTIKLARNA/INSLAGEN/BOKPRESENTATION

Jobsiffrorna var ett luftslott: http://www.svd.se/naringsliv/jobsiffrorna-var-ett-luftslott_6238236.svd

Invest Sweden backar: http://www.svd.se/naringsliv/invest-sweden-backar-fran-siffrorna_6241568.svd

Kinachefen sitter på två stolar: http://www.svd.se/naringsliv/kinachefen-sitter-pa-tva-stolar_6245066.svd

Verkar ha egen agenda: http://www.svd.se/naringsliv/verkade-ha-en-egen-agenda_6245068.svd

Fel måste rättas: http://www.svd.se/naringsliv/fel-maste-rattas-till_6247810.svd

Bluffbolag fick hjälp av IS: http://www.svd.se/naringsliv/bluffbolag-fick-hjalp-av-invest-sweden_6267366.svd

Högsta chefen vet ingenting: http://www.svd.se/naringsliv/hogsta-chefen-vet-ingen-ting_6267316.svd

Jurist i Sverige hjälpte kineser att bluffa: http://www.svd.se/naringsliv/jurist-i-sverige-hjalpte-kineser-bluffa_6270832.svd

Kinajobben snabbtreds: http://www.svd.se/naringsliv/kinajobben-snabbtreds_6274708.svd

Om anmälan består av fler än tre delar skall innehållsförteckning över artiklarna/inslagen bifogas anmälan.

OM FLER ÄN TRE DELAR: ANGE VILKA TRE ARTIKLAR/INSLAG SOM BÄST BESKRIVER GER EN BILD AV GRÄVET, SÅ SOM DE STÅR I INNEHÅLLSFÖRTECKNINGEN. INGEN MOTIVERING BEHÖVS.

- Jobsiffrorna var ett luftslott
- Bluffbolag fick hjälp av Invest Sweden
- Jurist i Sverige hjälpte kineser att bluffa

BIDRAGET HAR ANMÄLTS AV:	TELEFON-POST TILL ANMÄLAREN:
Olle Zachrisson, chef SvD Näringsliv	0706-340132, olle.zachrisson@svd.se
TELEFON-POST TILL NOMINERADE JOURNALISTER:	

Jan.almgren@svd.se 073-3500307, ola.wong@gmail.com, +862164740481, jonas.froberg@svd.se,
0706340611

Regler:

- ☛ Detta formulär **SKALL** användas för anmälan av bidrag till Guldspaden. Ifyllt skall detta formulär **max vara fyra sidor**. Länkar till inslag/bilder får räknas bort. Inget av det förfyllda får tas bort, teckenstorleken skall minst vara 10 pt.
- ☛ **10 exemplar** av arbetet skall skickas in tillsammans med 10 utskrifter av detta formulär + ev innehållsförteckning. Om grävet består av flera artiklar/inslag skall samtliga artiklar/inslag skickas in i 10 exemplar. Detta skickas till:

Grävande Journalister c/o JMK
Box 27861
115 93 Stockholm

Leveransadress för bud:
Karlavägen 104, 4 tr

- ☛ Detta **formulär skickas in ifyllt via e-post** till kansli@fgj.se senast sista dagen för inlämning. "Guldspadebidrag" skrivs i ämnesraden. Formuläret skickas som bilaga märkt enligt modellen [KLASS]_[Identifikationsord] (t.ex. "RIKSTV_Quick" om SVT-reportagen om Tomas Quick hade nominerats)
- ☛ Observera att det finns **två inlämningstillfällen per år**.
Bidrag publicerade 1 jan-30 juni skall vara FGJ tillhanda senast 10 september.
Bidrag publicerade 1 juli -31 dec skall vara FGJ tillhanda senast 10 januari.
Om ovanstående datum infaller på helg är sista anmälningsdag nästföljande vardag.
- ☛ Anmälan skall vara **komplett** på sista inlämningsdagen, dvs 10 exemplar av arbetet + 10 ifyllda formulär skickat/budat till kansliet och ett mejl till kansli@fgj.se. Icke kompletta anmälningar, eller anmälan som på annat sätt inte uppfyller reglerna diskvalificeras utan att anmälaren meddelas.
- ☛ Har du frågor om processen? Mejla eller ring till kansliet:
E-post: kansli@fgj.se
Telefon: 08-665 40 10
- ☛ Juryn granskar alla insända artiklar/reportage och gör sedan ett urval. Dessa slutnomineringar offentliggörs på Grävande Journalisters hemsida i februari/mars varje år. Juryn beslutar själva hur många bidrag i varje klass som skall slutnomineras.